

и самоковы за желѣзо, кои и днесь еще сществуваѣтъ въ разны мѣста, нѣ въ турскы рѣцы.

Въ вѣрмя христіанства бѣлгарское вѣтрѣшно устройство правленія и граждацкїи закони постѣпенно ся измѣнили съобразно съ духу христіанства. Срожденіе съ византїйскы дворѣ измянило и народный духъ; вмѣкнѣла ся въ Бѣлгарїѣ заразительнаѣ роскошность и много други рабскїи работїи; тогава ся виждѣтъ села дедени на мѣнастиры да работѣтъ! Нѣ тѣ сѣ были исключени одѣ друго даждїе; тогава ся вмѣкнѣли въ прѣславскый дворѣ, а най паче въ тѣрновскїи, нови титули; отѣ тогава почиѣлъ и бѣлгарскый народъ да пропадва постѣпенно!...

Да дойдимы пакѣ на нашѣ прѣдмѣтъ за Турцы. Тїи взѣвше поводѣ отѣ Бѣлгары за устройство правленія, поставили сѣ въ привзятїя градове Турцы управители изпѣрво начало се подѣ имянемъ *Воевода*, или даже и отѣ самїя съ условїемъ покорившїи ся Бѣлгари. То имя Воевода съхранило ся е отдаваемое на турскїи управители Мохамеданци и даже до послѣдняя вѣрмена прѣди да ся явѣтъ подѣ имянемъ *Аени, Паши, Каймаками* и проч. управители. А въ Тѣрново даже до Тензимата и послѣ еще управитель носѣше имя *Тѣрнова войводаси*, и въ истїя султанскы ферманы тако ся пишѣше. Достозамѣчятелно е че и въ самый Цариградѣ еще до днѣсь управитель на Галата носи имя *Галаша войводаси*! А по вся почти градове въ Бѣлгарїѣ домове управляющїихъ сами Турцы наричѣтъ *Войвода Конагн*. Старѣйшїи по села Турцы сѣ назвали съ истое имя *Коджа-Башии*, также и Бирници *Каузамалъ*, то есть, тѣлкували рѣчи буквално и уставили сѣ гы даже до днѣсь да управлѣтъ села зависими отѣ укрѣжїи Турцы управители.

Най пѣрвая званїя на турскы велможы и чиновницы укрѣжаѣщїи султановѣ прѣстолю изѣ начыла были сѣ слѣднїя. *Имрихорѣ-Агаси* — пѣрвый царскый конюжникъ. Нѣ то достоинство было и въ Византїйскы дворѣ *ἀρχηπλοκώμος*, и бѣлгарскы князи Борисъ и Романъ отведени въ Ца-